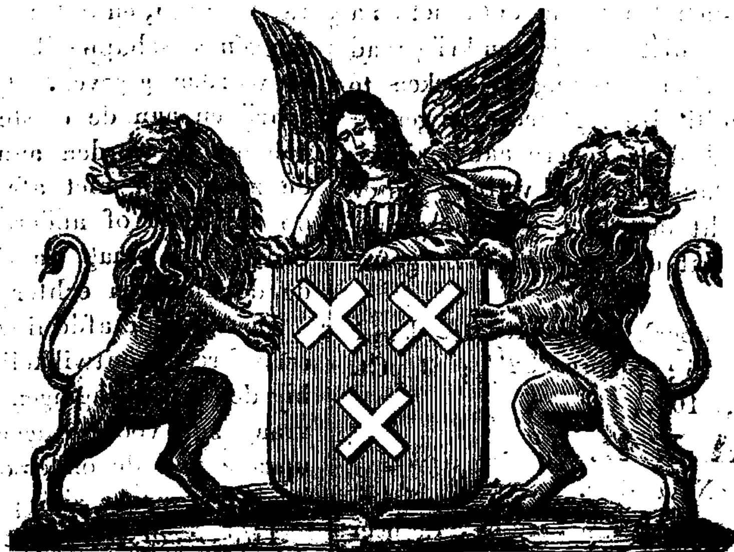
N°. 134. 1844.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 12 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten November.

Uit Toulon schrijft men van den 4den November, dat aldaar aan boord van de *Gassendi* aangekomen was de heer *de Nyon*, zich naar Parijs begevende. Zoo men vernam, bragt hij het door den keizer van Marocco geratificeerd traktaat, over waarvan de uitwisseling den 24sten te Tanger had plaats gehad, zoodra de hertog *van Glücksberg* met de fransche ratificatiën aldaar was aangekomen. Men geloofde dat de laatstgenoemde belast was om nieuwe onderhandelingen aan te knoopen tot herziening van de oude tusschen Frankrijk en Marocco bestaande traktaten.

— Het stoomschip *Montezuma*, dat te Toulon troepen aan boord moest nemen, om naar Algiers over te brengen, had eensklaps eene nieuwe bestemming bekomen, volgens sommigen naar Tunis, volgens anderen naar Napels of welligt naar de kust van Katalonie, waar thans slechts eenige fransche zeilvaartuigen zijn gesttionneerd.

— De fransche bank heeft in de laatste dagen van October de verbazende hoeveelheid van omtrent 50,000 schuldbrieven ingecasseerd, eene waarde voorstellende van 44 millioenen fr.; de meeste dier schuldbrieven worden gratuit voor den handel ingecasseerd, waaruit men nagaan kan het voordeel en gewigt dat de bank voor den handel heeft.

— Het gouvernement heeft den algemeenen staat nopens den buitenlandschen handel van Frankrijk voor het jaar 1843 bekend gemaakt. Het blijkt daaruit, dat de algemeene beweging zoo van den invoer als uitvoer bedragen heeft voor eene waarde van 1280 millioenen fr., zijnde iets meer dan in 1842 en iets minder dan in 1843.

— De nieuw benoemde bevelhebber der Polytechnische school, de generaal *Rostolan*, heeft zijne functie aanvaard. De leerlingen der school zijn nog niet opgeroepen. Het is thans stellig, dat er geene uitzonderingen gemaakt en alle leerlingen toegelaten zullen worden. Men vermoedt steeds, dat de opening der school den 15 zal plaats hebben.

— De maarschalk *Bugeaud* wordt den 24 dezer hier te lande verwacht.

— Op het ministerie van buitenlandsche zaken trekt zeer de aandacht het ontslag van een' der chefs van divisie, den heer *Declercq*, die zich opentlijk moet verklaard hebben tegen de handelingen van het bewind betrekkelijk Otaheite.

— Zekere *Denis*, die als getuige in de zaak der weduwe *Lafarge* gediend heeft, is heden voor het hof van assises verschenen, als beschuldigd wegens valschheid in geschrifte en verduistering van gelden, in zijne hoedanigheid als boekhouder in een handelshuis.

— Iemand te Parijs had vier bankactiën verloren en beloofde 1000 franken belooning aan hem, die ze terugbragt. Tien dagen gingen voorbij, toen hij een' brief van een onbekende ontving, die meldde, dat zekere redenen van persoonlijke betrekkingen en van kieschheid verhinderden om de gevondene stukken terug te brengen en de belooning te ontvangen, maar dat een gelastigde op eene zekere aangeduide plaats de bankactiën in een gezegeld paket zou overhandigen. De eigenaar, verblijd van zijne bankactiën weder te zullen verkrijgen, gaf eene andere van 1000 franken in een enveloppe aan iemand, van wien hij zeker was, om de ruiling te bewerkstelligen, die dan ook plaats had op de opgegevene manier; doch men vond in het verzegelde paket slechts vier stukken van eene oude courant.

— Te Mamers (Sarthe) wordt van niets anders gesproken, dan van de opgravingen, die op verschillende tijden gedaan en nu weder hervat zijn op den Mont-Jalu bij het gehucht Saint-Côme. Eene overlevering meldt, dat er bij de beroeringen der revolutie in het binnenste van den berg twaalf standbeelden van natuurlijke grootte, zes van goud en zes van zilver, welke de twaalf Apostelen voorstelden, begraven zijn. Voor ongeveer dertig jaren heeft de heer *Fay* den berg gekocht en er opgravingen gedaan, maar na er omtrent 200000 franken kosten te hebben ingebragt, moest hij het werk staken. Sedert hebben anderen geld en moeite bij dit nazoeken verloren; maar nu heeft zich eene maatschappij tot hetzelfde oogmerk vereenigd. Zij twijfelt niet aan den goeden uitslag, want een jongman en eene jonge dochter, die op de plaats zelve in den magnetischen slaap gebragt zijn, hebben beide verklaard, dat men de kostbare beelden zou vinden. Veertig arbeiders graven nu met ijver voort.

— Mad. *Ida de Saint Elme*, schrijfster van het werk *Mémoires d'une Contemporaine*, dat in zijnen tijd veel gerucht heeft gemaakt, eene geborene Hollandsche, die in dat werk hare avonturen beschreven heeft, is thans 65 jaren oud en leeft te Brussel in eenen toestand van behoefte. Door tusschenkomst van eene aanzienlijke familie aldaar en van de Koningin der Belgen zal zij er in een gasthuis geplaatst worden.

— In sommige bladen leest men het volgende:

» Een beschaafd jong mensch van eene aanzienlijke Dresdensche familie ging naar Warschau en werd zoo welwillend opgenomen, dat hij er eenigen tijd bleef. Hij nam zijn vermaak en bemoeide zich met geene politiek. Plotseling werd hij in hechtenis genomen, zat veertien dagen, in het slechtste gezelschap, in de gevangenis, zonder iets van zijn misdrijf te vernemen, en werd er krank. In zijnen nood wendde hij zich tot den arts der gevangenis en vernam de middelen, om tot een verhoor te geraken. Toen hem dit gelukt was, hield de politiebeambte hem eenen brief voor en vroeg barsch: of hij het schrift kende? — » Het is de hand mijner moeder," antwoordde de gevangene »die aan mij gerigt, maar niet aangekomen is." En daar werd hem, als reden van een proces, een postcriptum voorgehouden, dat niet hij, maar zijne moeder geschreven had en niets anders bevatte, dan het volgende: » Wij lezen thans het boek van *Custine* over Rusland en Gij kunt denken, hoe zeer het ons belang inboezemt, daar Gij u juist in de streken bevindt, die het zoo vreesselijk schildert." De arme reiziger wist zich door dezelfde, eenigzins kostbare middelen, die hem tot een verhoor gebragt hadden, ook de vrijheid te verschaffen. Geloofwaardige personen te Dresden staan voor de waarheid van dit voorval in."

— Men kent thans het proces-verbaal van het verhoor van den generaal *Prim*, beschuldigd van zich aan het hoofd eener zamenzwering te hebben gesteld om de openbare rust in de hoofdstad te storen, en om te vermoorden den kapitein-gouverneur-generaal alsmede den eersten staatsminister den heer *Ramon Maria Narvaez*, en zich, om dit plan te doen gelukken, verstaan te hebben met onderscheidene personen, onder anderen met *Miguel Molia* en don *Joachim Alberni*, aan welken eerstgenoemden hij voor het bedoelde oogmerk twee piston-geweren gegeven had. De generaal heeft hoofdzakelijk geantwoord dat de tegen hem ingebragte beschuldiging valsch was; dat hij, van wege zijnen adel en [illegible] zich opentlijk had kunnen vertoonen om het land voor eene omwenteling in beweging te brengen, maar dat hij zich nimmer zou bedienen van de onwaardige middelen, wegens welke men hem beschuldigde, te minder tegen personen, waarvan sommigen hem bewijzen van opregte vriendschap hadden gegeven, aan welke hij zich vleide te hebben beantwoord met de edele gevoelens en erkentelijkheid die hem onderscheidden. Voor het overige ontkent de generaal al het hem ten laste gelegde en zoekt de geloofwaardigheid van de getuigen in twijfel te doen trekken. — Uit de instructie der zaak blijkt voorts, dat er negen personen in hech-

tanis genomen zijn. De fiskaal van den krijgsraad acht het, na de opsomming van de bekende feiten, niet noodig den krijgsraad verder aangaande het bestaan eener zamenzwering te zoeken te overtuigen, te minder daar het bij militaire regtsgedingen genoeg was, dat de leden van den krijgsraad door zekere aanwijzingen van het wezenlijk bestaan der misdaad overtuigd waren, om de doodstraf toe te passen. Men verwacht dan hier ook morgen of overmorgen het berigt te ontvangen, dat de generaal *Prim* gefusilleerd is geworden.

— Ter beurze van heden (8 November) waren genoteerd: 5 pCt. 119,45; 3 pCt. 82,30; Nap. 98,45; Spanje 32¹/₂; 3 pCt. 35¹/₂; Rom. II. 1840, 103³/₄; 1842, 106.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den November.

Eergisteren heeft de nieuwe Lord Mayor van Londen, de heer *Gibbs*, in die betrekking in de zaal van Guildhall den eed afgelegd.

— De russische zaakgelastigde is voor een paar dagen met belangrijke depeches van hier naar Parijs vertrokken.

— De kooplieden van Manchester willen een adres aan de regering indienen, ter zake van de jongste handelswetgeving in Belgie; eene deputatie heeft nu een paar dagen geleden eene conferentie gehad met den heer *Gladstone*, president van het bureau van koophandel.

— Het genootschap tegen de wet op de granen zal eerstdaags weder geregelde bijeenkomsten houden; het heeft daartoe de zaal van den schouwburg van Covent-garden afgehuurd.

— Het eiland Cuba is den 2den October door een orkaan bezocht, die tot den 4den voortgeduurd en veel schade aangerigt heeft. De voorsteden van Havannah hebben zwaar geleden.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. gecons. 99¹/₂; Ned. 2¹/₂ pCt. 62³/₄; 5 pCt. 99³/₈; 4 pCt. 97; Braz. 87¹/₂; Mexico 34³/₄; Portugal 56¹/₂; Spanje 24¹/₂.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den November.

De algemeene discussie over het ontwerp betrekkelijk de verhooging van het traktement der leden van de regterlijke magt, is in de zitting van vrijdag der kamer van vertegenwoordigers ten einde geloopen. De voor het hof van cassatie door het gouvernement gevraagde verhooging is met gelijke stemmen voor en tegen van de hand gewezen; alleen het traktement der commiesen-griffier is verhoogd en op 3500 fr. gebragt.

In de zitting van gisteren heeft de kamer de paragraaf betrekkelijk het hof van appel afgehandeld. Daarbij wordt het traktement van de kamer-presidenten en de eerste advokaten-generaal op 7000 fr. gebragt, dat der substituten van procureurs-generaal op 6500, der raadsheeren op 6000, der griffiers op 5000 en der commiesen-griffier op 3000 fr.

In den aanvang der zitting van gisteren heeft de minister van finantiën een ontwerp op de algemeene entrepôts aangeboden, de minister van binnenlandsche zaken een ontwerp de militie betreffende, terwijl hij de aanbieding binnen kort aangekondigd heeft van een ontwerp van reorganisatie der burgerwacht.

— De koning wordt maandag van zijn kasteel te Ardenne op Laeken terug verwacht.

— In den *Commerce Belge* leest men:

» Met het ontwerp van den Limburgschen Spoorweg staan, gelijk men weet, als verlenging twee andere ontwerpen in verband, te weten dat van Dusseldorf naar Sittard en dat van Maastricht naar Aken. Wij vernemen dat de uitvoering van dezen laatsten weg, tot dus ver hoogst onzeker, dagelijs waarschijnlijker wordt. Onder de personen, die zich het ijverigst bezig houden met de organisatie eener kompagnieschap en het bijeenbrengen der noodige fondsen voor die onderneming, noemt men den heer *Hansemann*, die sedert jaren aan het hoofd der kompagnieschap van den Rijnspoorweg heeft gestaan.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den November.

Wij vernemen dat in den avond van laatstleden Zaturdag te Dongen een korenmolen met twee huizen eene prooi der vlammen is geworden. Nadere bijzonderheden zijn bij ons nog niet ingekomen.

— Zaturdag middag heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene zitting gehouden over het ontwerp van adres op de troonrede, en haar verslag in gereedheid gebragt, waarover heden in de kamer moet beraadslaagd worden. Uit dit verslag blijkt dat in de onderhavige zaak in de kamer veel verschil van gevoelen bestaat. Van 50 leden, die aan de beraadslagingen in de afdeelingen hebben deelgenomen, hebben 22 de meening geuit, dat nu de eerste kamer het ontwerp niet had goedgekeurd, hetzelve moest beschouwd worden vervallen te zijn, en dat na deze mislukte poging voor het aanbieden van een gemeenschappelijk adres, aan de zaak geen verder gevolg behoort te worden gegeven. Die leden waren dus van gevoelen dat het schrijven aan de eerste kamer alsnog eenvoudig voor kennisgeving behoort te worden aangenomen. — 24 Leden daarentegen hielden de zaak voor niet afgedaan, en oordeelden dat de tweede kamer op de eene of andere wijze er gevolg aan behoorde te geven. Omtrent de vraag waarin dat gevolg zou moeten bestaan, liepen de denkbeelden echter zeer uiteen.

De centrale afdeeling, thans minder gepast oordeelende, om in eene breede ontwikkeling te treden van de beschouwingen, welke bij de beraadslagingen in de afdeelingen, met betrekking tot de vraag zijn voorgedragen, zal zich diensvolgens bepalen tot de korte opgave van de onderscheidene voorstellen, welke bij die gelegenheid ter sprake zijn gekomen:

1ste Voorstel. Het ontwerp-adres, zoodanig als hetzelve door de Tweede Kamer is vastgesteld, behouden en met zoodanige verandering van redactie, waaruit blijken zal, dat de Tweede Kamer ten deze alleen handelt uit naam der Tweede Kamer, door eene commissie uit dezelve, den Koning aanbieden.

2de Voorstel. Het door de Tweede Kamer vastgestelde ontwerp-adres door eene commissie uit die Kamer aan den Koning overbrengen, bij het navolgende Adres van geleide:

SIRE!

» De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft zich niet kunnen vereenigen met het antwoord op de Koninklijke Troonrede, door de Tweede Kamer aan Haar gezonden; hierdoor is het gemeenschappelijk aanbieden van dat antwoord aan Uwe Majesteit onmogelijk geworden. De Tweede Kamer, deswege haar leedwezen betuigende, rekent zich aan Uwe Majesteit en aan zich zelve verpligt te zijn, daarvan aan Uwe Majesteit kennis te geven. Zij heeft tevens de eer, Uwe Majesteit bekend te maken met het door haar ontworpen antwoord, waarin zij, op eene eerbiedige en gepaste wijs, de wenschen der Natie en de behoeften des Vaderlands meende uitgedrukt te hebben.

» Dat stuk, hetwelk de Eerste Kamer verworpen heeft, is van den volgenden inhoud:

(F. I. van het vastgestelde ontwerp-adres.)

3de Voorstel. Aan de Eerste Kamer ter overweging en goedkeuring zenden het navolgend ontwerp-adres aan den Koning:

SIRE!

» De Vertegenwoordigers des Nederlandschen Volks, bezield met gevoelens van den diepsten eerbied en opregte liefde jegens Uwer Majesteits persoon, achten zich verpligt, om, bij de uitdrukking dier gezindheden, waarin de geheele Natie met hen deelt, de kennisgeving aan Uwe Majesteit over te brengen, dat zij zich dit jaar niet bij magte bevinden om de aanspraak, waarmede Hoogstdezelve de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal heeft geopend, door een gemeenschappelijk voor te dragen Adres, te kunnen beantwoorden, dewijl de Eerste Kamer, zich grondende op het voorschrift van art. 227 der Grondwet, heeft verklaard, zich niet te kunnen vereenigen met den wensch, door de Tweede Kamer in het door haar vastgestelde ontwerp-adres uitgedrukt, *dat de dagen van kalmte en vrede, door de Voorzienigheid thans aan Nederland geschonken, mogen gebruikt worden tot eene tijdige herziening en verbetering onzer grondwettelijke instellingen.*"

4de Voorstel. Aan de Eerste Kamer ter overweging en goedkeuring zenden het door de Tweede Kamer vastgestelde ontwerp-adres, nadat § 15 van hetzelve zal zijn veranderd, als volgt:

» Wij vertrouwen, dat de dagen van kalmte en vrede, door de Voorzienigheid thans aan Nederland geschonken, heilzame vruchten zullen dragen voor geheel het Vaderland.

» De Tweede Kamer acht het wenschelijk, dat deze dagen gebruikt mogen worden tot eene tijdige herziening en verbetering onzer grondwettige instellingen.

» De Eerste Kamer, daarentegen, zonder te treden in het onderzoek omtrent het wenschelijke dezer herziening en verbetering in het algemeen, vermeent met dien wensch niet te moeten instemmen, uit hoofde van art. 227 der Grondwet.»

Ten slotte zij hier nog gemeld, dat in de afdeelingen mede is behandeld de vraag, of het in deze te nemen besluit aan de Eerste Kamer zal worden medegedeeld, en dat er bij de leden omtrent die vraag insgelijks verschil van gevoelen heeft bestaan.

Uit aanmerking dat men hier verkeert in een geheel ongewoon en exceptionneel geval, waarin bij het reglement van orde niet is voorzien, en dat, bij het gemis van eene bepaalde voordragt, waarover moet beraadslaagd worden, het volstrekt noodig voorkomt, dat aan de Kamer een leiddraad worde aangeboden, dien zij bij hare overweging en stemming zou kunnen volgen, heeft de centrale afdeeling gemeend, ter bevordering eener eenvoudige

en ordelijke discussie, de volgende vraagpunten ter beslissing aan de Kamer te moeten voorstellen, welke zij mitsdien in bedenking geeft, dat in de volgorde, waarin dezelve worden voorgedragen, aan de stemming der leden onderworpen zullen worden.

I. Vraag. Zal de zaak van het Adres worden gehouden voor afgedaan, en de kennisgeving der Eerste Kamer alzoo voor notificatie worden aangenomen?

II. Vraag. Zal door de Tweede Kamer gehandeld worden overeenkomstig het voorstel n°. 1?

III. Vraag. Zal door de Tweede Kamer gehandeld worden overeenkomstig het voorsteld n°. 2?

IV. Vraag. Zal door de Tweede Kamer gehandeld worden overeenkomstig het voorstel n°. 3?

V. Vraag. Zal door de Tweede Kamer gehandeld worden overeenkomstig het voorstel n°. 4?

VI. Vraag. Eindelijk, voor het geval, dat een der vraagpunten, sub I, II en III vermeld, door de meerderheid toestemmend beantwoord wordt, zal dan van het besluit der Kamer, bij extract uit de notulen, aan de Eerste Kamer mededeeling gedaan worden?»

Waarschijnlijk zal ook in de zitting van heden het algemeen verslag der centrale afdeeling over de voordragten van wet betrekkelijk de aflossing van 3½ pCt. schuld van het voormalig amortisatie-syndicaat en nopens de afbetaling aan de Handelmaatschappij worden uitgebragt. De beraadslagingen daarover worden in den loop dezer week te gemoet gezien.

— Bij besluit van den 4den November 1844, n°. 62, heeft Zijne Majesteit de heeren commiesen bij het departement van Justitie *J. van den Honert THzn.* en *P. H. Brocx* benoemd tot hoofd-commiesen bij dat departement, buiten bezwaar van 's rijks schatkist.

— Door Zijne Majesteit is, bij besluit van den 29sten October jl., n°. 41, aan de officieren van gezondheid der 3de klasse *H. S. M. C. van Nues* en *J. A. Cramer*, bij gunstige uitzondering en zonder eenige gevolgtrekking voor anderen, een eervol ontslag uit de dienst verleend.

— Men schrijft uit Rotterdam, dat de heer *Senn van Basel* tot Nederlandsch commercieel agent en consul-generaal in China benoemd is.

— De bij besluit van Z. M., van den 22 October jl., benoemde commissie tot onderzoek der rekening van den aanleg des ijzerenspoorwegs van Amsterdam over Utrecht tot Arnhem, daaronder begrepen de kosten van geheele voltooijing enz., heeft ll. Vrijdag te Utrecht, onder het voorzitterschap van den edel achtb. heer burgemeester der stad Amsterdam, hare eerste bijeenkomst gehouden.

— Blijkens de *Javasche Courant* van 24 Julij, had Zr. Ms. fregat *Palembang*, gekommandeerd door den kapitein ter zee *H. H. F. Coops*, in den morgen van den 21sten de reede van Batavia verlaten en de reis naar Japan ondernomen.

— De arrondissements-regtbank te Zierikzee heeft den 8 dezer uitspraak gedaan in eene zaak van drie beambten bij de stedelijke belastingen aldaar, die zich aan ontrouw hadden schuldig gemaakt, door de ontvangene belasting op de boter niet naar waarheid te boeken, en te verantwoorden, en zich een gedeelte daarvan toe te eigenen. De regtbank heeft hen te dier zake veroordeeld ieder tot eene gevangenisstraf van drie jaren, *f* 100 boete en in de kosten, benevens voor altijd onbekwaam verklaard, om eenige openbare bediening uit te oefenen.

— Men meldt uit Zwolle van den 7: «Gisteren avond had alhier een allertreurigst geval plaats: De serjant *Otto*, van het flank-bataillon des 4den regements infanterie, die de wacht had in de caserne de Broeren, riep omstreeks negen ure zijne manschap bijeen, en gaf order om hunne geweren te laden, met bedreiging, wanneer zij niet gehoorzaamden, hen te zullen doodschieten, aangezien hij reeds met een geladen geweer voor hen stond. Weinige oogenblikken daarna kwam de korporaal....., welke door de manschap der wacht werd gewaarschuwd terug te moeten gaan, waaraan hij ook voldeed; doch weldra kwam hij weder en werd door den serjant *Otto* gewaarschuwd zich te verwijderen, of hij zou op hem vuren, waarop hij antwoordde: Och serjant, dat meent gij immers toch niet, ik ben de korporaal ..... Ha! wacht, denkt gij, dat ik niet durf? en schoot te gelijkertijd op den bedoelden korporaal, die na 4 à 5 treden gedaan te hebben, levenloos nederviel. De korporaal ....., die door zijn uitmuntend gedrag bij al zijne meerderen geacht en bemind was, word algemeen betreurd.»

— De tweede klasse van het Koninklijk Nederlandsche Instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten, heeft een eerbiedig adres aan Z. M. den Koning aangeboden tegen het bestaande plan om het slot Loevestein, waaraan zich zulke grootsche herinneringen hechten, gedeeltelijk te sloopen.

— Uit Groningen meldt men, dat de voorgedragen *conceptwet en het tarief omtrent de regten van in-, uit- en doorvoer* in die stad en provincie groote bekommeringen verwekt, en zulks vooral bij den landbouwenden stand; van welke zijde men dan ook tegen de voorgestelde wijziging in de bestaande Grondwet is opgekomen, en wel zoo algemeen, als nimmer vroeger het geval was. Men heeft eene commissie benoemd van voorname landeigenaren uit de onderscheidene gedeelten der provincie, om in het algemeen belang werkzaam te zijn. Deze heeft eene Memorie gesteld en gedrukt, en de vorige maand verzonden aan Z. M. den Koning, H. Exc. de Ministers der onderscheidenene departementen, den Raad van State en H. E. M. de leden der beide Kamers der Staten-Generaal.

Sedert heeft men uit genoegzaam *alle* gemeenten der provincie adressen opgezonden aan H. E. M. de Staten-Generaal, en hoewel alleen door de notabele ingezetenen aangeboden, bevatten dezelve bij de *drie duizend* teekenaren.

Bovendien hebben ook de leerlooijers, brouwers, pelders, houtkoopers en meer anderen uit deze stad en provincie hunne bezwaren tegen het concept-tarief aan H. E. M. doen kennen.

— Uit Utrecht schrijft men van den 9den:

» Nadat de hoogleeraar *van Rees* den 1sten dezer de spreekbeurten van het Natuurkundig gezelschap had geopend met eene voorlezing over het electrische licht, heeft gisteren avond Dr. *de Bondt* eene verhandeling gedaan over den schijndood. Ofschoon zeldzaam, komen er van tijd tot tijd echter gevallen voor, waarvan de spreker er eenige bijbragt, en aantoonde de noodzakelijkheid, om, ter voorkoming dat menschen levend begraven worden, dood- of lijkhuizen bij de begraafplaatsen op te rigten. Hij betoogde, dat de onze niet aan het vereischte beantwoordden. Hij uitte den wensch, dat in elke plaats een geneesheer tot lijkbeschouwer mogt worden benoemd, die daarvoor bezoldigd en niet anders te doen moest hebben. Elk inwoner moest gehouden zijn, het lijk zoo lang in het bed te houden, dat de lijkbeschouwer er bij was geroepen. Voor behoeftige lieden, die geene gelegenheid hebben, een lijk lang in huis te houden, moest het doodenhuis dienen, alwaar de lijkbeschouwer gehouden was dagelijks een bezoek af te leggen.»

— Bij den boekverkooper *Noordendorp* te 's Hage ziet thans het licht een werk, den titel dragende van: *Auswahl von Predigten der berühmtesten holländischen Kanzelredner, herausgegeben von Dr. E. G. Lagemans.* (Keur van Leerredenen der beroemdste Hollandsche kanselredenaars). Bij de weinige bekendheid buiten 's lands der voortbrengselen van onze letterkunde zal een ieder den heer *Lagemans* dankzeggen voor de uitgave dier leerredenen, waardoor onze Duitsche naburen zullen bekend worden met den verdienstelijken arbeid van mannen, die de kanselwelsprekendheid tot eene hoogte hebben opgevoerd, welke zij misschien nergens buiten het Vaderland in onze dagen bereikt heeft.

— Uit Leeuwarden schrijft men van den 6. November:

» Met genoegen verneemt men, dat de voor geruimen tijd door den boekhandelaar *Suringar* aangekondigde uitgave van Mr. W. Bilderdijks *Ondergang der eerste wareld, met aanteekeningen en verhandelingen van* Mr. Is. da Costa, niet (gelijk te vreezen scheen) achterblijven, maar stellig voortgang hebben, en eerstdaags ter perse gelegd worden zal.

— De verdienstelijke schrijver en bijeenbrenger van het *Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden*, de heer *A. J. van der Aa*, aan wiens ijverige bemoeijingen men ook te danken heeft een vervolg op het *Biographisch, anthologisch en kritisch woordenboek der Nederlandsche Dichters* van *P. G. Witsen Geijsbeek*, van welk vervolg onlangs het eerste Deel verscheen, heeft thans, naar het voorbeeld van hetgeen in andere provinciën reeds bestaat, uitgegeven een *Zuid- en Noord-Hollandschen Almanak* voor het jaar 1845. Ofschoon de heer *van der Aa* zich in het voorberigt van dezen Almanak verschoont, dat hij door het niet inkomen van een aantal bijdragen die hem waren toegezegd, te leur gesteld geworden, en daardoor genoodzaakt geweest is, meer van zijn eigen werk te plaatsen dan hij gewenscht had, moeten wij erkennen dat hier nogtans eene aangename verscheidenheid gevonden wordt van stukjes in proza en poëzij, van geschied-, oudheid- en letterkundigen aard, onder welke eerste wij onderscheiden, als eene oorspronkelijke bijdrage bevattende voor onze vaderlandsche geschiedenis en heldendaden ter zee, een verhaal van het gevecht, nabij Gibraltar in den jare 1781 voorgevallen, tusschen twee lands-fregatten de *Castor* en *den Briel*, onder de bevelen van de kapiteins *Melvill* en *Oorthuijs*, en twee engelsche koningsfregatten, door laatstgenoemden

kapitein zelven beschreven. Zoowel de inhoud, als de strekking van dezen Almanak doen ons hem een ruim debiet toewenschen, zoodat deze eerste jaargang door vele achtervolgd moge worden en de onvermoeide verzamelaar vergoeding vinde voor zijne ijverige pogingen.

Van het Aardrijkskundig schoolboekje der Nederlanden, door den heer *van der Aa*, uit zijne geschied- en aardrijkskundige beschrijving van het koningrijk der Nederlanden getrokken, ziet thans de tweede druk het licht, zijnde de eerste binnen den tijd van een half jaar uitverkocht.

— De *Leidsche Courant* behelst heden de volgende teregtwijzing: „Het *Handelsblad* van den 8sten dezer meldt, uit Brussel van den 6den, dat aldaar bij een' handelaar in oudheden zijn ontdekt één en twintig koperen platen, voorstellende eene galerij van portretten der Prinsen van Nassau. Dit berigt bevat voorts verscheidene onnaauwkeurigheden. De verzameling begint met Prins *Willem I* en eindigt met Prins *Willem V*: ze stellen dus eigenlijk niet de Prinsen of Vorsten van Nassau, maar de Prinsen van Oranje-Nassau voor. Daarbij zijn ook niet alleen het meerderdeel, maar *alle* derzelver gemalinnen, uitgezonderd de eerste en derde gemalin van den grondlegger der Nederlandsche vrijheid. Zij zijn gevolgd naar schilderijen niet van *Mierevelt* alleen, maar ook van *Moro, Honthorst, Wijssing, Netscher, Quiler, Accama, Sanders, Pathoven, Misard* en *Haag*; en gegraveerd niet door *Houbraken* en *Tanjé*, maar door den eerstgemelde en *Tanjé*.

De jaartallen er op voorkomende loopen niet van 1749 tot 1795, maar van 1748 tot 1757. Wat voorts betreft de opmerking, dat deze Graveurs uit de school van Brunswijk waren, dit heeft geen zin. Beide genoemde kunstenaars vormden in die dagen hunne eigene school, welke tot tegen het eind dier eeuw, zoolang *Houbraken* leefde (1698 tot 1780), heeft voortgeduurd. — Het is niet boven, maar onder elk portret dat zich eene episode uit het leven des afgebeelden of eene allegorie op hem betrekkelijk, bevindt. Het formaat is folio. Deze portretten zijn overigens bij ons te lande geene zoo groote zeldzaamheid: de bekende afdrukken zijn alleen nog schoon. Het komt ons dus niet vreemd voor, dat het berigt uit Brussel ten slotte meldt, dat de gravure van de grootst mogelijke schoonheid is, en de platen weinig geleden hebben. Het was tot het eind der 18de eeuw toe, de eenige volledige reeks der portretten van de hoofdpersonen van dit hoogst aanzienlijk geslacht. *Houbraken* geene zonen nalatende, die de kunst bleven uitoefenen, zullen de platen na zijn dood (*Tanjé* was reeds 1761 overleden) zijn verkocht geworden.

— De Noordsche bladen houden zich tegenwoordig sterk bezig met het plan tot graving van een kanaal door Zweden, van Gothenburg tot beneden Helsingborg. Door middel van dit kanaal zouden de schepen den tol van den Zond ontgaan. Het plan zal evenwel niet te voltooijen zijn, voor dat men in het land eene genoegzame massa van water zal hebben weten te vinden, tot voeding van de ontzettende sluizen, die niet meer enkele schuiten, maar geheele koopvaardijschepen zullen moeten doorlaten. Pruissen, hetwelk zich veel aan dit plan laat gelegen liggen, zou gaarne dezen trek spelen aan Denemarken, hetwelk aan de vorderingen van den graaf *van Dielon*, die voor Pruissen onderscheiden voorregten en vrijdom van den tol aan den Zond eischt, niet wil toegeven. Ook Zweden heeft er groot belang bij, en zijn er geene volstrekt onoverkomelijke zwarigheden, zoo komt de zaak voorzeker tot stand.

— In Hongarije is een genootschap opgerigt, waarvan de leden zich verbinden, geene buitenlandsche goederen te dragen, maar alleen inlandsch fabrijkaat te gebruiken, met geen ander doel dan om het geld in het land te houden en de volksvlijt te begunstigen. Hierover heeft een tweegevecht bij Presburg plaats gehad. De graaf *Casimir Batthyany* is de grondlegger van en dus een ijverig voorvechter voor dat genootschap; de graaf *Franz Zichy* meent er andere oogmerken bij te zien en heeft zich aan het hoofd der oppositie gesteld. De twist hierover is zoo hoog geloopen, dat beide graven met sabels hebben geduëlleerd.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag werden omgezet: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{1}{4}$; 5 pCt. $99\frac{13}{16}$; 3 pCt. $75\frac{1}{4}$; Amort.-Syndic. $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{1}{4}$; Handelm. $146\frac{7}{8}$; Nieuwe 4 pCt. $99\frac{7}{8}$; O. Ind. Leen. 4 pCt. 97; W. S. 4 pCt. $96\frac{7}{8}$; Arnh. Spoorw. $102\frac{1}{4}$; Rusland 108; Id. 1821—1833, $99\frac{3}{4}$; 4 pCt. bij *Stiegl.* $90\frac{7}{8}$; Spanje $22\frac{1}{4}$; dito onbep. 21; 3 pCt. te Lond. $35\frac{3}{8}$; Passive 6; Uitgest. Sch. $7\frac{1}{8}$; Coupon 25; Oostenr. Met. $109\frac{1}{4}$; Napels bij *Falc.* 5 pCt. $92\frac{5}{8}$; Portugal $2\frac{1}{2}$ pCt. te Lond. $55\frac{9}{16}$; Brazilië 5 pCt. 87; Peru $16\frac{3}{8}$; Columbia ex Venez. $11\frac{5}{8}$.

Met Permissie van het Edel Achtbare Bestuur dezer Stad.

Théâtre des Vaudevilles.

Op Dingsdag 12 November 1844.

VOORLAATSTE VOORSTELLING.

DE RIJKDOM DER ARMEN, Vaudeville in een Bedrijf. Na hetzelve: MIJNE LAATSTE 20 STUIVERS, Vaudeville in een Bedrijf. Nooit alhier vertoond. Het Spectakel zal besloten worden door: DE HEER LUSTIG, of DE DEURWAARDER LIEDJESDICHTER, Vaudeville in twee Bedrijven.

Verwacht op Woensdag sluiting des Tooneels.

De Directie, gevoelig voor de toejuichingen in het buitengewoon talrijk bezoek haar te beurt gevallen, kan niet nalaten hierbij haren opentlijken dank te betuigen. Het geëerd Bredasche Publiek kan verzekerd zijn dat zij alles zal aanwenden om door oefening en vlijt haar Gezelschap meer en meer te volmaken, ten einde wanneer zij het geluk mogt hebben in een volgend jaar weder binnen deze muren te verschijnen, zich die gunst te blijven waardig maken die zij thans zoo ruimschoots heeft ingeoogst.

E. VAN BEEM
en KINSBERGEN.

*** Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, dd. 5 November 1844, is op ons requisitoir onder curateele gesteld JACOMINA VAN SEETERS, zonder beroep, laatst woonachtig te *Breda*, thans te *'s Hertogenbosch* verblijvende.

BREDA, 10 November 1844.

De Officier van Justitie
bij de Arrondissements-Regtbank te Breda,
Mr. H. L. MAARSCHALK.

TENTOONSTELLING
der Kunst van GLAS te bewerken.

De Heer M. SCOTT betuigt door deze aan allen die hem met hunne tegenwoordigheid hebben vereerd zijnen welgemeenden dank, en berigt wijders aan diegenen, welke hem nog niet hebben bezocht, dat zijn vertrek is bepaald op aanstaanden Vrijdag den 15. dezer.

Entrée-prijs 60 cents, waarvoor men kan kiezen een voorwerp van die waarde, hetwelk in tegenwoordigheid der bezoekers wordt vervaardigd.

De Tentoonstelling is op de Boschstraat, in het Hôtel *de Kroon*, bij den Heer A. VAN ALPHEN.

*** Les analyses et expériences comparatives qui ont été faites par les médecins de tous les hopitaux de Paris et par les professeurs de la faculté de médecine, ont constaté la *supériorité* manifeste de la PATE Pectorale de NAFE d'Arabie, sur toutes celles du même genre. La PATE et le SIROP de Nafé se vendent chez Mr. A. P. MAASSEN, ph. à *Bréda*.

*** Bij den Boekhandelaar J. J. TIJL, te *Zwolle*, is van de pers gekomen en heeft alom verzonden:

I.	Peiltafel voor *Kooplieden, Ambtenaren, Herbergiers*, enz., om den inhoud van kleine cirkelvormige Vaten tot en met het Okshoofd ingesloten, te bepalen.	*f* 0,25.
II.	Wet op de boedelscheidingen.	» 0,20.
III.	Wet op de Hypotheken en Privilegiën.	» 0,10.
IV.	Wet op het Notaris Ambt.	» 0,25.
V.	Wet op het Zegel.	» 0,30.
VI.	Tarief van Justitie-kosten en Salarissen.	» 0,30.
VII.	Wet op de Jagt en Visscherij.	» 0,20.
VIII.	De Grondwet.	» 0,30.
IX.	Tarief van Taxatie van het Honorarium der Notarissen.	» 0,10.
		f 2,00.
	Dit stel van Wetten enzv. bij elkander nemende is de prijs.	» 1,50.

Voorts debiteert hij met veel succes:

X.	H. ZEEMAN, nieuwe Verhalen voor jonge lieden van allerlei geslacht, ter opwekking en uitbreiding van Christelijke en Maatschappelijke deugden, met platen.	» 1,20.
XI.	Kleine Verhalen uit den jeugdigen leeftijd met pl.	» 0,60.
XII.	H. KROEZE RAMAKERS, Zakwoordenboekje, bevattende eene verzameling van *mannelijke* en *vrouwelijke zelfstandige Naamwoorden*, en van woorden die met EE, OO of EI moeten geschreven worden, ten dienste van hen, die gaarne goed *Nederduitsch* wenschen te schrijven, 2de vermeerderde druk.	» 0,30.
XIII.	Kleine verhalen uit den jeugdigen leeftijd, een gemakkelijk Leesboekje voor de eerste afdeeling der tweede klasse.	» 0,10.
XIV.	Gezelschapsliederen, 1e Aflevering.	» 0,20.
XV.	dito 2e	» 0,20.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.